

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/148/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713207215
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5713207215.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a sudcov JUDr. Yvetty Dzugasovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, v právnej veci navrhovateľa: CETELEM SLOVENSKO, a. s., so sídlom Panenská 7,812 36 Bratislava, IČO: 35 787 783, zastúpeného JUDr. Helenou Strachotovou, usadenou euroadvokátkou, so sídlom Y. X, XXX XX C. a spoločnosťou Advokátska kancelária Nagyová Tenkač, s.r.o., so sídlom Ružinovská 42, 821 01 Bratislava, IČO: 36 862 169, proti odporcovi: I. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, XXX XX C., v konaní o zaplatenie sumy 118,98 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 8C/241/2013-36 zo dňa 26. 11. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 8C/241/2013-36 zo dňa 26. 11. 2013 vo výroku, ktorým súd návrh navrhovateľa vo zvyšku zamietol a vo výroku, ktorým súd určil, že ročná úroková sadzba vo výške 39 % ročne, určená v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 05.01.2011 je neprijateľná zmluvná podmienka a je neplatná a vo výroku o trovách konania p o t v r d z u j e .

Vo zvyšnej časti z o s t á v a rozsudok Okresného súdu Martin č. k. 8C/241/2013-36 zo dňa 26. 11. 2013 n e d o t k n u t ý .

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS, zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 517 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 41,62 Eur s 8,75% úrokom z omeškania ročne od 01.08.2012 do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol. Zároveň podľa § 153 ods. 3, 4 O.s.p. určil, že ročná úroková sadzba vo výške 39% ročne, určená v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 05.01.2011 je neprijateľná zmluvná podmienka a je neplatná. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

V dôvodoch svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania dňa 05.01.2011 má charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 a § 53 Občianskeho zákonníka. Odporcovi bol zo strany navrhovateľa poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 130,90 Eur a v rámci predmetnej zmluvy bola možnosť splácania tohto úveru buď štandardným variantom v 15-tich splátkach po 11,16 Eur, pričom celková výška predstavovala 130,90 Eur(ročný úrok 39 %). Zrýchlený variant predstavoval 6 splátok po 11,16 Eur s doplatkom k 01.08.2011 vo výške 63,94 Eur(v tomto prípade úver úročený nebol). Na základe vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemala jasne a určito vymedzený predmet zmluvy, resp. zmluva obsahovala 2 varianty úveru, oba s rovnakou výškou splátok i splatnosťou, len s rozdielnou úrokovou sadzbou,

RPMN, ako aj počtom splátok, pričom nie je možné určiť, o ktorý variant mal dlžník - spotrebiteľ záujem, a teda ktorý variant bol predmetom plnenia, pretože podľa úpravy mal byť závislý od voľby klienta (ak nie je využitý variant č. 2, platí, že klient si zvolil variant č.1). Túto voľbu variantu nemohol odporca pri podpise zmluvy vykonať, pretože takúto možnosť technické vyhotovenie zmluvy neumožňovalo. Zmluva neobsahovala ani postup pre vykonanie voľby, dodatok, že ak nevyužije variant 2, platí, že klient si zvolil variant 1. Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch jasne vymedzuje, čo zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať. Podstatné náležitosti zmluvy musia úplne a jasne vymedziť najmä práva a povinnosti spotrebiteľa, ktorý sa stáva dlžníkom, ktorý na základe údajov musí vopred vedieť, čo, v akej výške a kedy má plniť. Súd nemôže opomenúť tú skutočnosť, že vo všeobecnosti zmluva o úvere, aj zmluva o spotrebiteľskom úvere sa zaraďuje medzi konsenzuálne kontrakty, a teda nároky (práva a povinnosti) účastníkov právneho vzťahu vznikajú uzavretím zmluvy. Preto všetky práva a povinnosti musia byť jasne a zreteľne stanovené pri vzniku zmluvy, v okamihu jej uzavretia. Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 250/2007 Z.z. ak zmluva medzi predávajúcim a spotrebiteľom sa uzatvára písomne, tá obsahuje ustanovenia, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť sa oboznámiť pred podpisom zmluvy, ale nemohol ovplyvniť ich obsah, v pochybnostiach platí výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Uvedenie viacerých údajov v jednej zmluve, spojených s poskytnutím jedného úveru, s nejasnosťou ohľadom voľby podmienok, za ktorých má byť úver poskytnutý, predstavuje snahu obchádzať zákon. Právna úprava striktné žiada uvádzať presne a vyčerpateľné údaje o podmienkach poskytovaného úveru tak, aby tieto boli jednoznačné a nezameniteľné. Hoci v zmluve bol odkaz, že voľbu realizuje dlžník, voľbu v skutočnosti vykonal veriteľ, ktorý využíval nejasne stanovené podmienky umožňujúce mu konštatovanie porušenia povinnosti a tým voľbu nevýhodnejšieho variantu pre klienta. Na základe týchto skutočností mal prvostupňový súd za to, že 39 % úrok, ktorý požadoval zaplatiť navrhovateľ na základe štandardného variantu splácania dlhu, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Z vykonaného dokazovania, vyplýva, že odporcovi bol poskytnutý úver vo výške 130,90 Eur a odporca uhradil z tohto úveru 89,28 Eur, v dôsledku čoho súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi zostatok nezaplatený istiny vo výške 41,62 Eur.

Nezaplatením dlhu sa odporca dostal do omeškania podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka a navrhovateľ má podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. právo aj na úrok z omeškania v uvedenej výške.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zmeny vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšnej časti, vo výroku o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky za neplatnú a tiež vo výroku o trovách konania tak, že odvolací súd návrhu v celom rozsahu vyhovie a prizná mu náhradu trov konania.

Uviedol, že prvostupňový súd nesprávne právne posúdil vec, keď dohodu navrhovateľa a odporcu o výške úroku za poskytnutý úver v rozsahu 39% ročne v prípade štandardného variantu splácania poskytnutého úveru určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a zároveň, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Upríamil pozornosť na ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Uvedené ustanovenie korešponduje aj s článkom 5 ods. 2 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorého hodnotenie nekalej povahy podmienok sa nevzťahuje ani k definícii hlavného predmetu zmluvy, ani na primeranú cenu a úhradu na jednej strane, ako aj tovaru alebo služby dodávaných výmenným spôsobom na druhej strane, pokiaľ tieto podmienky sú zrozumiteľné. Pojmovým znakom zmluvy o úvere, ako aj zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú úroky, ktoré sú cenou za poskytnuté peňažné prostriedky, ktorú platí dlžník veriteľovi. Záver súdu o neprijateľnosti a tým neplatnosti zmluvnej podmienky o výške ročnej úrokovej sadzby 39% je nesprávny z nasledovných dôvodov: 1/ úroky sú cenou úveru, 2/ úroky vo výške 39% ročne, ktoré sú jednou zo zložiek pre určenie RPMN, a teda aj odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru, sú vo výške súladnej z maximálnou výškou odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru vypočítanou podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, 3/ podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka cena ako zmluvná podmienka nemôže byť určená ako neprijateľná zmluvná podmienka. V časti B/ zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 05.01.2011 uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom sú na prvej strane zrozumiteľne, jasne a určito uvedené okrem iného výška poskytnutého úveru a následne výška a počet mesačných splátok úveru, dátum splatnosti prvej mesačnej splátky, termín konečnej splatnosti úveru, celková čiastka k zaplateniu, ročná úroková sadzba, RPMN, priemerná

hodnota RPMN, a to s rozdelením na dva varianty splácania - 1. štandardný variant a 2. zrýchlený variant. Zo zmluvy ďalej vyplýva, že ak ku dňu splatnosti doplatku úveru podľa variantu č. 2 nie je splatený celý úver, klient sa zaväzuje splatiť poskytnutý úver podľa podmienok stanovených vo variante č. 1. Navrhovateľ preto namietal záver okresného súdu, že „zmluva neobsahovala ani postup pre vykonanie voľby, dodatok, že ak nevyužije variant 2, platí, že klient zvolil variant 1“. Takýto záver totiž nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, nakoľko z predloženého listinného dôkazu - zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 05.01.2011 jednoznačne vyplýva postup pre vykonanie voľby, dodatok, že ak ku dňu splatnosti úveru podľa variantu č. 2, nie je splatený celý úver, klient sa zaväzuje splatiť poskytnutý úver podľa podmienok stanovených vo variante č. 1. Je nepochybné, že úroková sadzba vo výške 39% ročne bola v zmluve uvedená jasne a zrozumiteľne a odporca mal možnosť sa s touto náležitosťou oboznámiť. Odporca uzatvoril s navrhovateľom zmluvu o spotrebiteľskom úvere dobrovoľne, nakoľko si chcel zakúpiť ním vybraný tovar a za účelom jeho financovania sa rozhodol vstúpiť do záväzkového vzťahu s navrhovateľom za vopred jemu známych podmienok. Súd nemal posudzovať prijateľnosť či neprijateľnosť dohodnutej výšky úroku ako zmluvnej podmienky, nakoľko táto zmluvná podmienka sa týkala ceny plnenia. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. Zo súhrnných informácií o údajoch o novo poskytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za prvý štvrtrok 2011 hodnota RPMN pri ostatných spotrebiteľských úveroch do 1500,00 Eur bola pri zmluvnej splatnosti 15 mesiacov 46,56 %. Za obdobie 4. štvrtroku 2010 bola výška RPMN 44,86 Eur. Odplata za poskytnutie spotrebiteľského v danom prípade podstatne neprevyšovala výšku obvykle požadovanú na finančnom trhu. Pokiaľ by aj súd dospel k záveru, že dohodnuté úroky vo výške 39% ročne sú neprijateľnou zmluvnou podmienkou, mal navrhovateľovi prisúdiť nárok na zaplatenie obvyklých úrokov požadovaných za úvery, ktoré poskytovali banky v mieste sídla odporcu v čase uzavretia zmluvy. Napokon odvolateľ zdôraznil, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné.

Odporca vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadal napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok vo výroku, ktorým bol návrh vo zvyšku zamietnutý, vo výroku o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky za neplatnú a vo výroku o trovách konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o čiastočné vyhovie žalobe. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu, je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v odvolacom konaní pre danú časť odvolania obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na doplnenie považoval krajský súd za potrebné vyjadriť sa k argumentom navrhovateľa uvedeným v podanom odvolaní.

Účelom zavedenia úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku bola harmonizácia slovenského zmluvného práva s úpravou ochrany spotrebiteľa v EÚ. Zmyslom nielen národnej, ale aj nadnárodnej úpravy spotrebiteľského práva je dosiahnuť vyrovnanie faktického nerovného postavenia spotrebiteľa s profesionálnym dodávateľom s ohľadom na okolnosti, pri ktorých dochádza k uzatváraniu zmlúv, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho a jeho lepšiu znalosť práva a jednoduchšiu dostupnosť právnych služieb, ako i vzhľadom na možnosť zo strany podnikateľa určovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Spoločným znakom úpravy spotrebiteľského práva je teda faktické vyrovnanie uvedenej nerovnosti postavenia spotrebiteľa a podnikateľa ako profesionála, a to aj za predpokladu obmedzenia autonómie vôle zmluvných strán.

Tak ako správne konštatoval prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí, z obsahu zmluvy zo dňa 05.01.2011 vyplynulo, že navrhovateľ poskytol odporcovi finančné prostriedky, pričom ich splácanie bolo

rozdelené do dvoch variantov. Tieto boli v zmluve osobitne rozlíšené, avšak odporca v čase uzavretia zmluvy nijako neprejavil vôľu, ktorý spôsob splácania prijíma. Druhostupňový súd sa stotožnil so závermi okresného súdu, ktorý akcentoval potrebu presného a zrozumiteľného formulovania jednotlivých zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, keďže táto podlieha zvýšenej kontrole zo strany súdu v sporovom konaní. Pre posúdenie danej veci nebola podstatná výška požadovaného úroku, ale fakt, že úročenie úveru nebolo v zmluve jasne formulované, čo spôsobilo neplatnosť dotknutej zmluvnej podmienky.

Na doplnenie odvolací súd poukazuje na skutočnosť, známu z jeho rozhodovacej činnosti (§ 121 O.s.p.), že okrem iných súdov Slovenskej republiky, napr. aj Okresný súd Žilina postupom podľa ust. § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. v rozsudku č.k. 14C/36/2011-46 zo dňa 22.09.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.10.2011 určil, že zmluvná podmienka spoločnosti CETELEM SLOVENSKO, a. s., uvedená v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 02.08.2007 v časti B/ Klasický úver, na základe ktorej veriteľ má možnosť domáhať sa plnenia jednej z viacerých variant úpravy úverového vzťahu podľa konania dlžníka nasledujúceho po uzavretí zmluvy, je neprijateľná. Navrhovateľ ako dodávateľ bol preto v súlade s ust. §53a ods. 1 Občianskeho zákonníka od právoplatnosti tohto rozsudku povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom so všetkými spotrebiteľmi, čo však ani v prejednávanej veci neučinil.

Okresný súd v prejednávanej veci na základe vykonaného dokazovania zistil správne skutkový stav a následne vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 132 O.s.p. a aj správne vo veci rozhodol.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvostupňového konania, ktorý plne zodpovedá ust. § 142 ods. 2 O.s.p. a pomeru úspechu a neúspechu jednotlivých procesných strán v spore.

Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny p o t v r d i l .

Vo zvyšnej časti (nenapadnutej odvolaním), t.j. vo vete prvej výroku zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný, a preto je povinný nahradiť odporcovi trovy, ktoré mu v súvislosti s týmto konaním vznikli. Keďže si odporca náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a z obsahu spisu mu vznik trov tohto odvolacieho konania ani nevyplýva, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.